

La Nova Bauhaus Europea i l'aposta per la cultura en la lluita contra el canvi climàtic

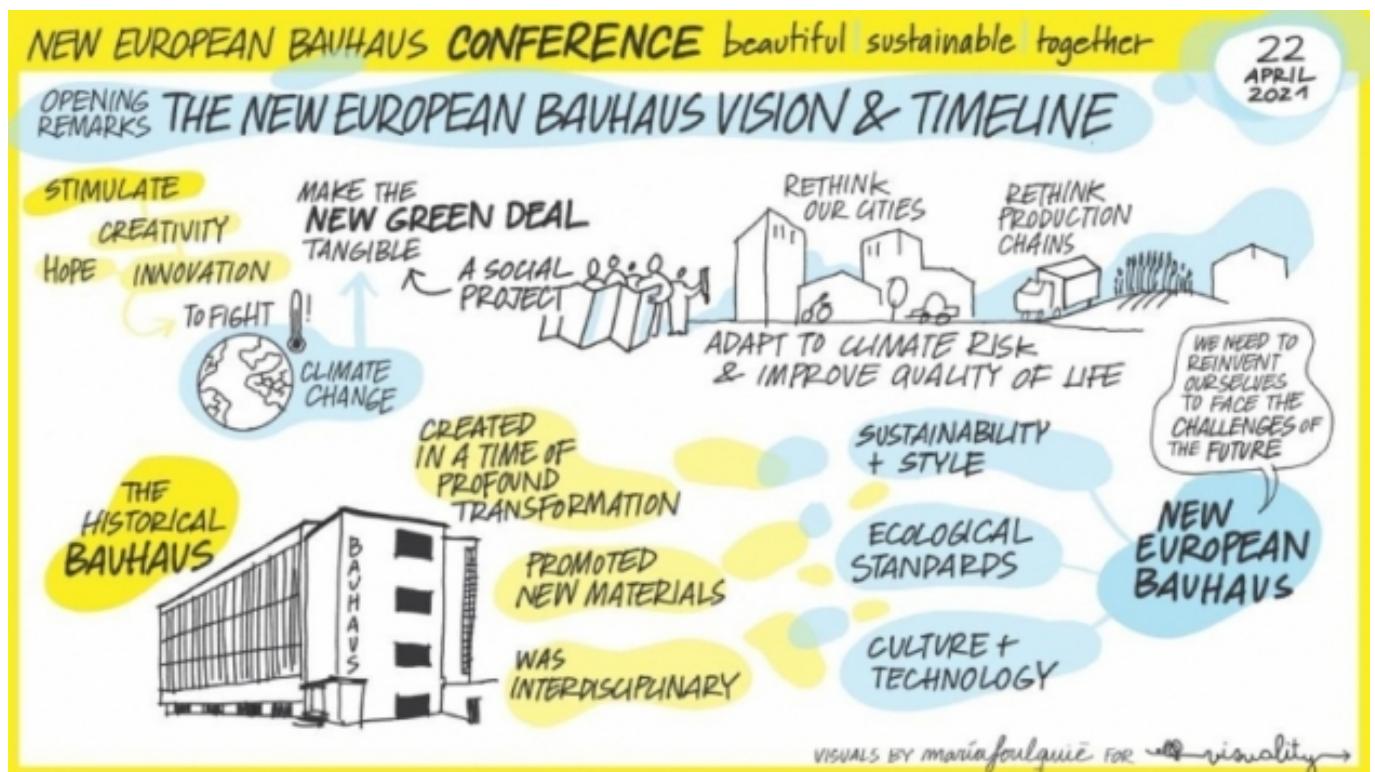
Published by [Interacció](#) [1] on 14/12/2021 - 11:40

Fa més de cent anys, **l'escola de la Bauhaus va revolucionar el món de l'arquitectura, l'art i el disseny del segle XX** i es va convertir en una de les institucions docents d'innovació europea més emblemàtiques (1919-1933). Aquest moviment d'entreguerres, liderat per Walter Gropius, va conformar una nova relació forma-funció en què la imaginació, l'estètica i el sentit pràctic aplicats a la vida quotidiana van combinar-se per millorar la vida de les persones en el trànsit cap a la modernitat. L'any passat, **la Comissió Europea va rescatar aquesta institució com a "Nova Bauhaus Europea", un projecte "d'esperança i perspectives"** (Comissió Europea, 2021) **en un moment de profunda crisi i transformació global**. La Nova Bauhaus Europea es basa en la **sostenibilitat** –des dels objectius climàtics fins a la circularitat, la contaminació zero i la biodiversitat–, **l'estètica** –la qualitat de l'experiència i l'estil, a més de la funcionalitat– i la **inclusió** –la valorització de la diversitat, igualtat per a tothom, l'accessibilitat i l'assequibilitat. **Artistes, creadors, dissenyadors, arquitectes, científics i altres actors s'estan mobilitzant per reimaginar i construir una vida més sostenible** centrada en aquests valors, donant **suport i difonent els objectius del Pacte Verd Europeu** ([European Green Deal](#) [2]): ser el primer continent del planeta neutre amb el clima el 2050, la qual cosa comporta reduir les emissions un 55% l'any 2030 (Sanz, 2021).

La Nova Bauhaus, segons la Comissió Europea.

El pont entre els àmbits científic, social, tecnològic, artístic i cultural és a la base d'aquesta iniciativa, la qual **situa la cultura, de nou, en el centre del debat sobre la sostenibilitat europea, com a font d'innovació revolucionària en la cerca de noves solucions a l'emergència climàtica** i el disseny de futures formes de vida, fent atenció a les desigualtats, la inclusió, la democràcia i la participació ciutadana (Troussard, 2021). La Nova Bauhaus s'està desenvolupant en tres fases gairebé paral·leles –disseny, execució i difusió–, en un ampli procés de cocreació que entre els mesos de maig i juny va comprendre cicles de converses transdisciplinàries amb actors i organitzacions internacionals que van abordar temes com la creativitat i la digitalització, la cohesió territorial, la bioeconomia, l'alimentació i salut, les ciutats sostenibles i inclusives i la **hibridació i la fertilització encreuada entre sectors en la construcció d'una Europa més "sostenible, inclusiva i bella** [3]" (Conexiones Improbables, 2021). Aquestes trobades van posar de manifest la necessitat de resignificar, des de l'art, el pensament i la creativitat, el valor de la vida quotidiana, **sense deixar de banda la dimensió ètica i humana de la digitalització accelerada que marca el desenvolupament** (Gómez de la Iglesia, 2021), i van culminar en una taula rodona d'alt nivell amb el grup d'experts que actuen com a [ambaixadors de la iniciativa](#) [4].

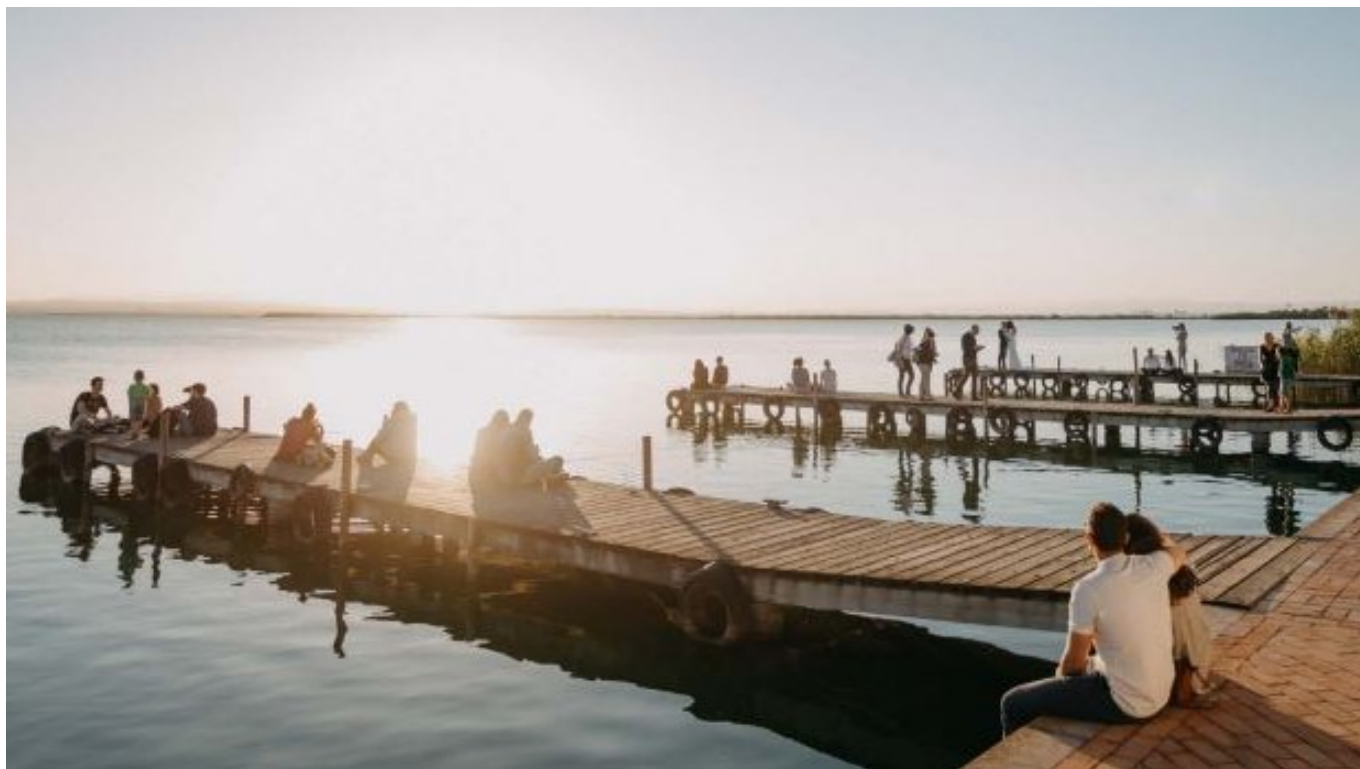
[Recull d'idees gràfiques](#) [5] de la Conferència sobre la Nova Bauhaus Europea

celebrada el 22 i 23 d'abril de 2021 (per Maria Foulquié, Visuality).

En les darreres setmanes, la **COP26**, la cimera del clima de les Nacions Unides celebrada enguany a Glasgow, ha incrementat l'atenció global i local sobre l'emergència climàtica, i ha renovat l'impuls a la Nova Bauhaus Europea. Fa anys que **els científics assenyalen sistemàticament la cultura com a condició central per a una acció climàtica transformadora**. Actualment, aquesta acció es vincula al **concepte de “vies de desenvolupament resilient al clima”** ('Climate Resilient Development Pathways' - CRDP), que **descriu transformacions que persegueixen el doble objectiu de limitar l'escalfament global a 1,5 °C i alhora enfortir el desenvolupament sostenible** (Potts, 2021, p. 6). En el context de la COP26, el **manifest** [6] **presentat per la Xarxa de Patrimoni i Clima** (Climate Heritage Network - CHN) –la principal aliança mundial d'organitzacions artístiques, culturals i de patrimoni per l'acció climàtica–, **ha evidenciat el paper imprescindible de la cultura en les estratègies per fer efectives aquestes vies de desenvolupament** (Climate Heritage Network, 2021). La cultura, i especialment el patrimoni, proporciona el context de les preferències i els comportaments de les persones en aquest procés, i permet una comprensió detallada dels factors que determinen el resultat final de l'eficiència energètica quant a la reducció de les emissions i l'accés a l'energia. A més, **els artistes i altres professionals de la cultura**, junt amb les organitzacions i les institucions culturals, **tenen un gran potencial transformador a l'hora de qüestionar els valors que condicionen les opcions de vida, inclosos els models econòmics i de consum**.

Aquest és l'enfocament de l'**informe** [7] "The Role of Culture in Climate Resilient Development" ('**El Paper de la Cultura en el Desenvolupament Resilient al Clima**'), escrit per Andrew Potts (CHN) i coordinat per la Comissió de cultura de Ciutats i Governos Locals Units - CGLU en col·laboració amb el Grup de Treball 5 de la CHN, i presentat també a la COP26 (Potts, 2021). Aquest document **aborda els elements més recents de la conversa global sobre el desenvolupament resilient al clima, i recull iniciatives de tot el món** sobre polítiques culturals, ciutats sostenibles i desenvolupament resilient clima, indexades segons els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides. L'informe, que menciona la Nova Bauhaus Europea com a iniciativa que **té en compte les sinergies però també les contrapartides que comporta la mitigació climàtica i el desenvolupament sostenible** des de la perspectiva cultural, adverteix que, tot i que el paper assignat a la cultura en aquest sentit és coherent amb la narrativa sobre la cultura com a quart pilar del

desenvolupament sostenible, **alguns esforços per al “desenvolupament sostenible” basats en la cultura segueixen les mateixes estratègies de sempre**, les quals, de fet, han propiciat el canvi climàtic. En aquest sentit, es presenten projectes que són exemples de **bones pràctiques locals que ajuden a superar la “monocultura epistemològica” identificada per alguns científics del clima**, que ha empobrit la capacitat global col·lectiva d'imaginar i realitzar formes de vida que no depenguin dels combustibles fòssils i l'explotació de les persones i els recursos naturals (Potts, 2021, p. 7).

Imatge de l'Estratègia de Turisme Sostenible de València “Visit Valencia”, que figura com a bona pràctica en l'informe The Role of Culture in Climate Resilient Development.

En aquest sentit, la COP 26 ha constituït una gran oportunitat per presentar, debatre i reflexionar sobre **la dimensió global de la Nova Bauhaus Europea i la seva connexió amb els contextos culturals locals**, i examinar com les ciutats i les comunitats de tot el món poden participar, intercanviar idees i cooperar amb aquest moviment. Més de 100 representants de governs locals i regionals de 40 països i més de 20 xarxes es van mobilitzar i van defensar una acció multinivell efectiva. **“El paper dels ajuntaments és bàsic en la sensibilització per aconseguir un canvi real en l'actuació de la ciutadania**, especialment en el canvi d'hàbits” (Diputació de Barcelona, 2021). En l'acte paral·lel **“[New European Bauhaus: a global dimension](#) [8]”, per exemple, es va posar en relleu la necessitat d'accelerar la transformació ecològica mitjançant experiències tangibles en l'àmbit local, en consonància amb la [redescoberta de la proximitat](#) [9] i dels espais i activitats de la vida quotidiana, i també **es va exigir que les ciutats i comunitats se situïn al capdavant de les polítiques globals, com a impulsores d'una nova generació de polítiques basades en els drets humans i de noves maneres de processar el present a través de la cultura**. No en va, es va recordar que el 1913, set anys abans que es creés la Societat de Nacions i molt abans de l'Organització de les Nacions Unides, el [primer congrés que va reunir les ciutats de tot el món](#) [10] es va titular “L'art de construir ciutats i organitzar la vida comunitària”, amb una **visió molt pròxima a la de la Bauhaus Europea**.**

Malgrat la contínua redefinició conceptual de la iniciativa, però, **la Nova Bauhaus Europea** (que té per socis oficials organitzacions pròximes de l'àmbit local com ara [Barcelona Centre de Disseny](#) [11], la [Fundació Mies van der Rohe](#) [12], l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona ([ETSAB](#) [13]) i [ELISAVA](#) [14], entre d'altres) **ja s'està materialitzant en projectes pilot concrets**. El [Premi](#) [15] Nova Bauhaus Europea, llançat

l'abril i el juny de 2021, impulsa la implementació de projectes que donen suport a les generacions més joves. La primera convocatòria es va adreçar a professionals del món de l'art, l'activisme, el disseny, l'arquitectura, la ciència, l'enginyeria, i sectors de l'àmbit acadèmic, la societat civil i el sector públic, i va reunir més de 2.500 candidatures de tots els Estats membres de la Unió Europea, que van competir en 10 categories **a l'entorn de "l'esperit de circularitat"** (el qual també inspira la [Declaració d'Izmir](#) [16], resultant de la Cimera de Cultura de CGLU, celebrada el passat setembre). Tal com ha ocorregut amb la implementació dels 17 ODS i l'Agenda 2030, plenament alineada amb projectes, programes i polítiques que fa anys impulsen les ciutats, **en l'àmbit local ja existeixen nombroses iniciatives innovadores que poden emmarcar-se en la Nova Bauhaus Europea, tot i que aquest vincle no sigui del tot explícit encara**. Per exemple, els 7 Urban Labs que formen part del projecte europeu Cultural Creative Spaces & Cities (CCSC), entre els quals hi ha el [Coboi Lab de Sant Boi](#) [17], destacat a [Interacció](#) [18]. Vincular aquests projectes amb el marc europeu de la Nova Bauhaus es percep com **una oportunitat per augmentar l'abast d'aquestes intervencions, i per reclamar la inclusió efectiva de tots els actors rellevants en el procés**.

Referències bibliogràfiques

Climate Heritage Network (2021). *Accelerating Climate Action through the Power of Arts, Culture and Heritage. A Manifesto on Keeping 1.5° Alive*. COP26 bit.ly/2Z7E3rk [19]

Comissió Europea (2021). *Shaping more beautiful, sustainable and inclusive forms of living together. New European Bauhaus*. Unió Europea bit.ly/3kUVNhe [20]

Comissió Europea (2021, 15 setembre). *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of Regions. New European Bauhaus. Beautiful, Sustainable, Together*. bit.ly/3qYHqws [21]

Conexiones Improbables (2021). *What would Gropius do a century later? Network Conversations on the New European Bauhaus* [Cicle de converses]. bit.ly/3DGXypl [22]

Diputació de Barcelona (2021, novembre). *Els municipis a la COP 26. #InternacionalDiba*. Butlletí de novembre de 2021 - #72. bit.ly/3FAR4cz [23]

Gómez de la Iglesia, R. (2021, 16 maig). *Cultura y creatividad para la sostenibilidad en Europa*. *El Correo Álava*. Disponible a: bit.ly/3HE7P8C [24]

Potts, A. (2021). *The Role of Culture in Climate Resilient Development*. Informes de la Comissió de cultura de Ciutats i Govers Locals Units (CGLU), n. 10, i la Xarxa de Patrimoni i Clima (CHN) i el Grup de Treball 5 (WG5). Barcelona bit.ly/2Z8fE4Y [25]

Sanz, M. (2021, 17 juny). *Entrevista a Francesca Bria. Les infraestructures clau del nostre temps estan en mans de 10 empreses tecnològiques*. *El Crític* bit.ly/3HlgYwT [26]

Troussard, X. [@XTroussard] (2021, 16 gener). *The #NewEuropeanBauhaus is open for public deliberation. Better places for better living together is also a matter of democracy* [tuit] bit.ly/3FEHeGS [27]

Categories: Vídeo, pòdcast

Categories: Article

Tags: cultura i sostenibilitat

Tags: innovació cultural

Tags: patrimoni cultural

Tags: governança cultural

- [28]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2021/12/nova-bauhaus>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

[3] https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_en

[4] https://europa.eu/new-european-bauhaus/about/high-level-roundtable_en

[5] https://europa.eu/new-european-bauhaus/system/files/2021-04/Visual_harvesting_NewEuropeanBauhaus_Conference_22-23042021.pdf

[6] <https://climateheritage.org/manifesto-culture-at-cop/>

[7] https://agenda21culture.net/sites/default/files/files/documents/en/report_10_-_culture_and_climate_resilient_development_-_en.pdf

[8] <https://cop26eusideevents.app.swapcard.com/event/eu-side-events-cop26/planning/UGxhbm5pbmdfNzI1NTA2>

[9] <https://interaccio.diba.cat/blogs/2021/11/innovacio-postpandemia2>

[10] https://www.uclg.org/sites/default/files/testimonios_100.pdf

[11] <https://www.bcd.es/>

[12] <https://www.miesbcn.com/>

[13] <https://etsab.upc.edu/ca>

[14] <https://www.elisava.net/en>

[15] <https://prizes.new-european-bauhaus.eu/>

[16] <https://www.agenda21culture.net/es/cumbre/cumbre-de-cultura-de-cglu-en-2021>

[17] <http://www.coboilab.cat/ca/>

[18] <https://interaccio.diba.cat/news/2021/cultural-creative-spaces-cities-1>

[19] <https://bit.ly/2Z7E3rk>

[20] <https://bit.ly/3kUVNhe>

[21] <https://bit.ly/3qYHqws>

[22] <https://bit.ly/3DGXypl>

[23] <https://bit.ly/3FAR4cz>

[24] <https://bit.ly/3HE7P8C>

[25] <https://bit.ly/2Z8fE4Y>

[26] <https://bit.ly/3HlgYwT>

[27] <https://bit.ly/3FEHeGS>

[28] <https://interaccio.diba.cat/node/8806>